

Missbruk ur ett Infektionsperspektiv

Luleå 2012-10-02
Gällivare 2012-10-09

Birgitta Hall Kuratorsenheten Sunderby Sjukhus birgitta.hall@nll.se
Ann-Louise Svedberg Lindqvist Smittskydd ann-louise.svedberg@nll.se

Hepatit C ökar kraftigt i Norrland

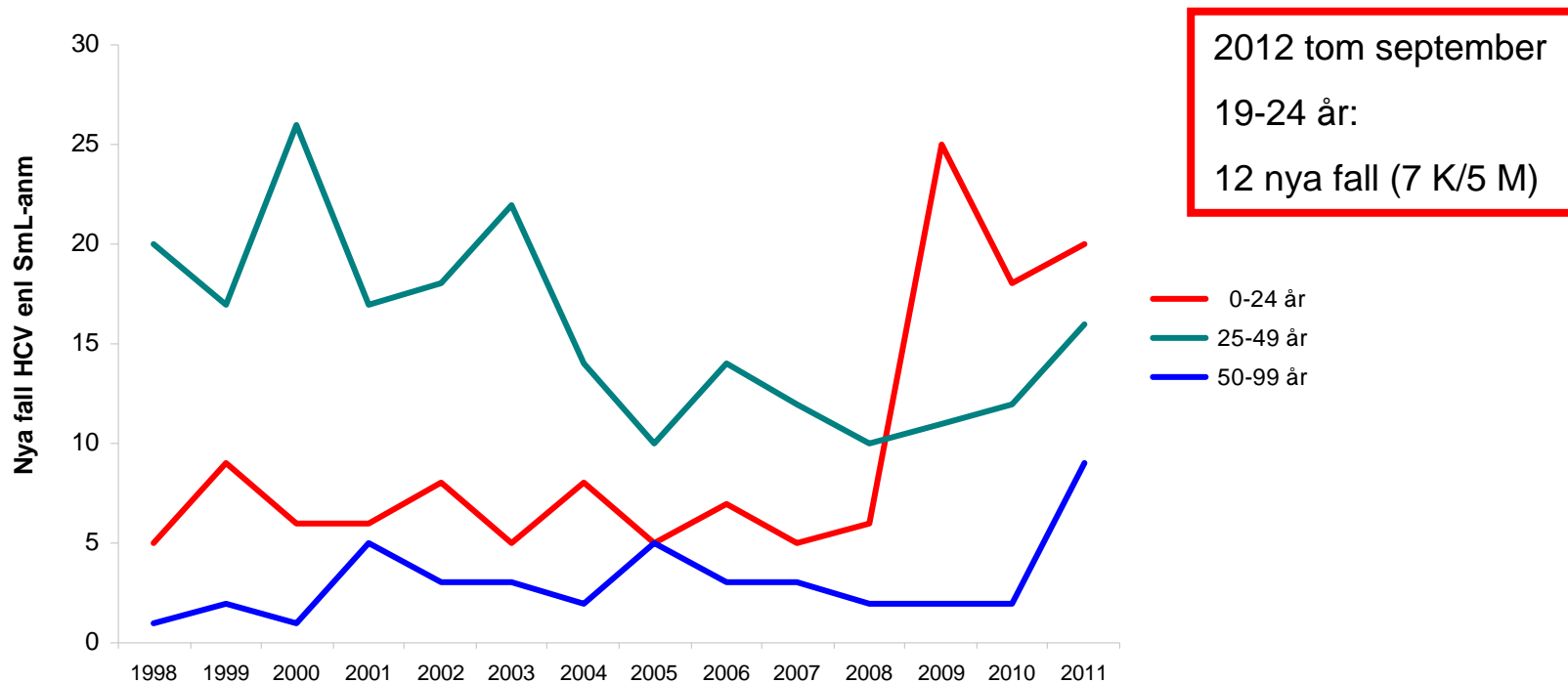
Publicerad 17 december 2009 - 14:22

Uppdaterad 17 december 2009 - 14:23

Spridningen av hepatit C ökar kraftigt bland unga människor i norra Sverige, skriver Piteåtidningen.

Enligt smittskyddsläkare är orsaken att ungdomar samlas och injicerar narkotika, bland annat morfinpreparat. Drogerna beställs framför allt på internet. Smittspridningen sker när ungdomarna delar på sprutorna. Hittills i år har drygt 20 personer under 25 år smittats av hepatit C.

Hepatit C utveckling tom 2011 Norrbottens Län

- Ett ökat antal fall av hepatit C i de yngsta åldersgrupperna är indikation på nyrekrytering till intravenöst missbruk!
- Blandmissbruk vanligaste typen av missbruk.
- 1 av 10 gymnasieelever i Norrbotten skulle överväga att testa narkotika om de blev erbjuden.

Foto: Scanpix

Nya fall av hiv i Kalmar

Fyra narkomaner smittade På bara en vecka har två nya fall av hiv konstaterats hos sprutnarkomaner i Kalmar. Sammanlagt handlar det om fyra personer som är smittade.

PUBLICERAD 23 MAJ 2012 - 11:45

Smittskyddsläkaren i Kalmar går nu ut och varnar för att antalet smittade kan komma att öka.

- Jag har uppmanat primärvården och akutmottagningarna att vara generösa med testning, säger smittskyddsläkaren Claes Söderström.
- Vi vill att alla med ett pågående eller periodiskt missbruk ska testa sig, säger han.

Publicerat på SVT Nyheter

Smittskyddslagen 2004:168

Hepatit B Hepatit C Hiv

- Anmälningsspliktiga och allmänfarliga sjukdomar
- Individuellt utformade förhållningsregler hur personen skall agera sig för att inte smitta andra och som personen är skyldig att följa
- Vård och stöd (erbjudas behandling både avseende missbruk och hepatit C/hepatit B/hiv, psykosocialt stöd för att kunna hantera sin sjukdom)
- Smittspårning

Omhändertagande i hälso- och sjukvård av patienter med hepatit C ur ett smittskydds perspektiv – enkätundersökning 2008

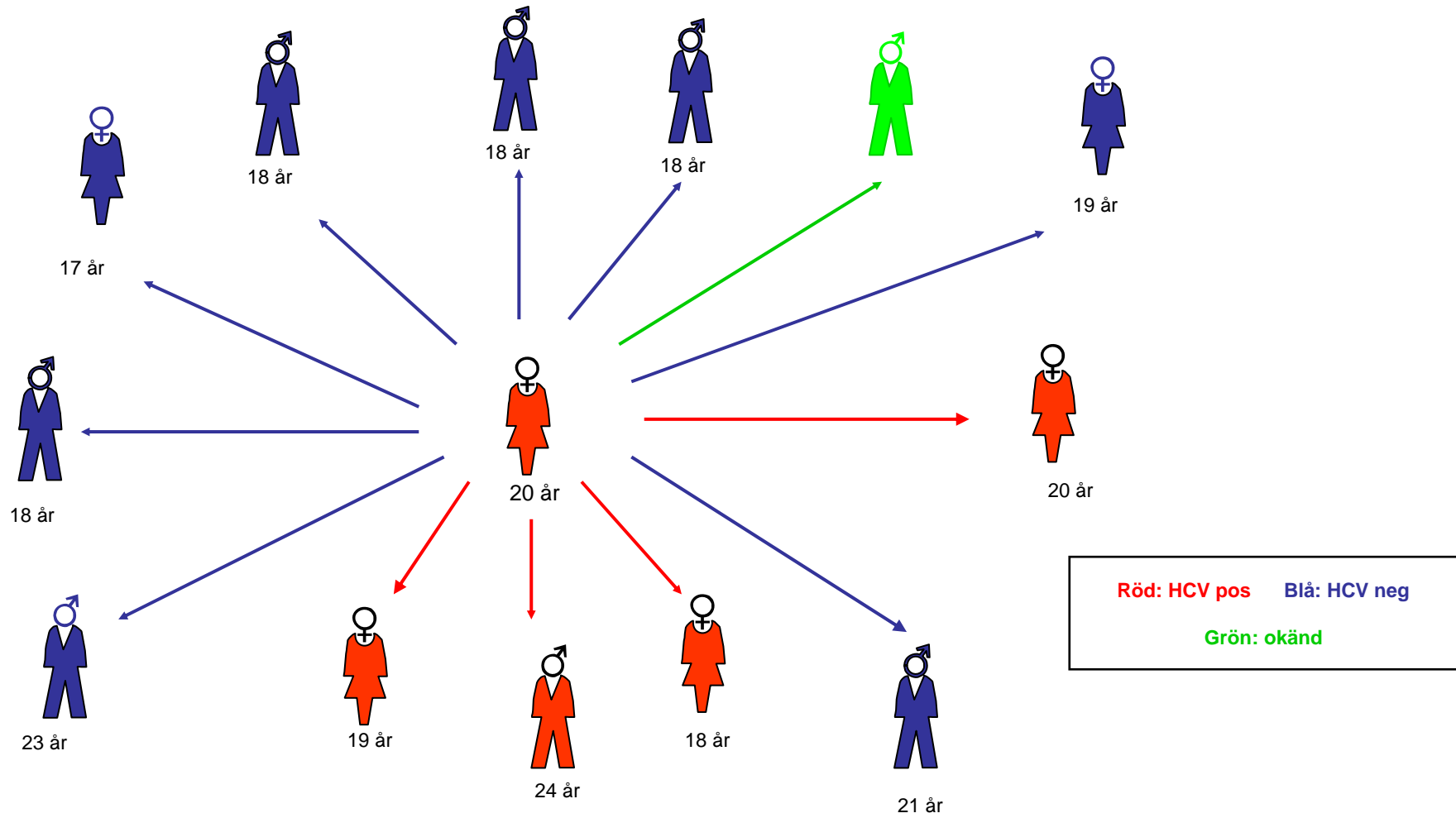
- Utvärdera om patienterna med hepatit C får all behövlig hjälp för att undvika att föra smitta vidare
- Enkät skickades 2008 ut till behandlande läkare som anmält patienter med hepatit C åren 2005 och 2006 (111 fall)
- 92 enkäter besvarades
(33 utlandsfödda och 59 svenskfödda patienter ingick i studien)

Omhändertagande i hälso- och sjukvård av patienter med hepatit C ur ett smittskydds perspektiv – enkätundersökning 2008

- Behandlande läkare på Infektionsklinik 36 % (enbart svenskfödda 52,3%)
- Hepatit B vaccinerade 12 %
- 16% hade genomgått behandling mot hepatit C
- 17 % hade erbjudits någon typ av psykosocialt stöd
- 15 % hade någon form av initierad insats för behandling av missbruk
- Smittspårning hade utförts hos 21 % av patientfallen och omfattade oftast enbart familjen (make/maka, barn)
Smittspårning utfördes av läkare

Hepatit C-smittspårning 2009

Lättnad

Dödsdömd?

Känna sig smutsig

Skam

Inte våga berätta

Rädsla

Osäkerhet

Hur smittar hepatit C ?

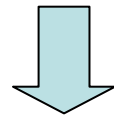
Vändpunkt ?

Varför är det så viktigt att jobba med detta?

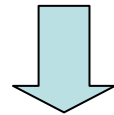
- Att fånga upp ungdomar i ett tidigt skede som utsätter sig för risk...
- Att fånga upp ungdomar i ett tidigt skede om de har blivit smittade med hepatit C...
- Många tror att de gör rätt när de hanterar injektionsverktyg....
- Man litar på att andra vet om sin smitta...
- Att diskutera risken att smittas kan motivera till att avstå...

Vikten av tidig upptäckt!

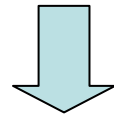
Tidig diagnos

Snabbare kontakt med vård

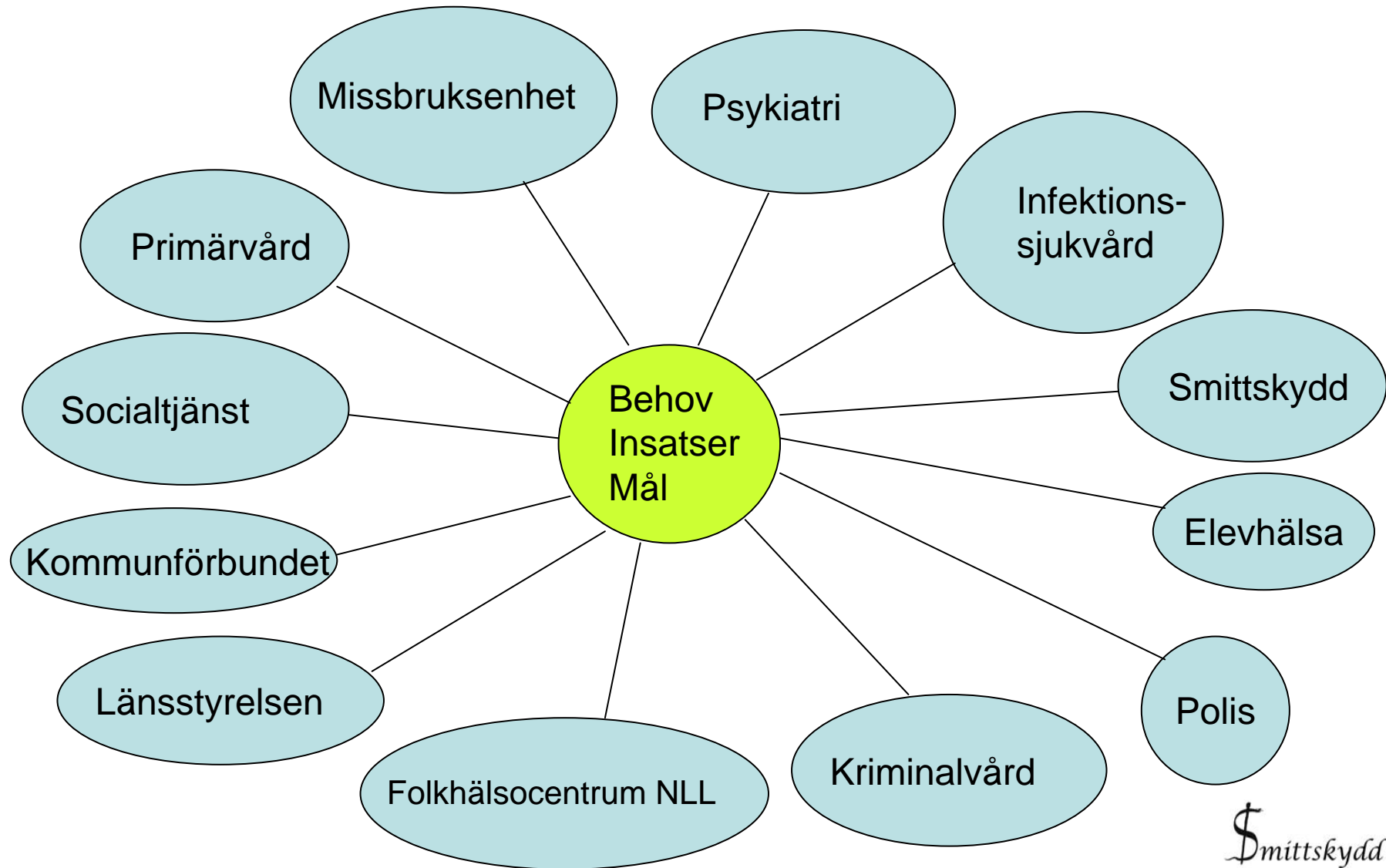

Tillfälle att bryta ett missbruk

Minskad risk för sjuklighet och död

Samverkan viktig!

Vad gör vi nu?

- Statsbidrag 2011
- Samverkansträff 2011-09 och 2012-02
- Projekt – Insatser för att minska spridning och öka kunskap om hepatit och hiv.

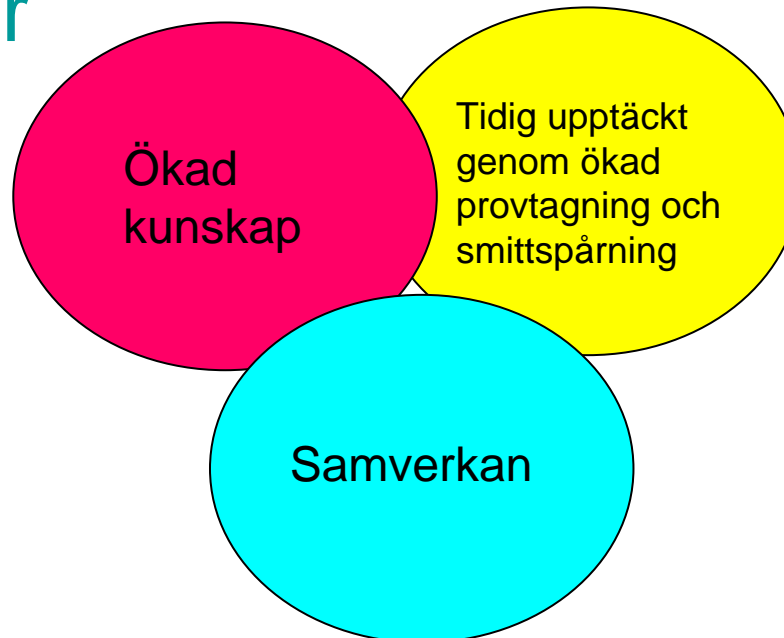
Insatser för att minska spridning och öka kunskap om hepatit och HIV

Projekt 2012-2014

Projektmål och aktiviteter

Nätverk

Handlingsplan

Informationsmaterial

Manual för
preventionssamtal

Utbildningar

2 oktober Luleå

9 oktober Gällivare

Utbildningsturné 2013-2014

Målgrupper: personal – personer i risk – personer med missbruk

Divisioner

- Säkerhet & miljö
- Regler & rutiner

Sjukhus

- Förbättringsarbete
- Politik

Vårdcentraler

- FoU
- Utbildning

Tandvårdskliniker

- Ekonomi
- Favoriter

Chefsguiden

- Service
- Medicinska länkar

- Handböcker
- Läkemedel

- IT
- Behandling

/ För vårdgivare in... / Smittskydd / [Handlingsplan för...](#)

Handlingsplan för blodsmitta

Handlingsplanen innehåller råd och anvisningar för personal inom hälso- och sjukvård om hur misstänkt eller konstaterad blodsmitta som hepatit B, hepatit C och hiv handläggs.

Handlingsplanen är också avsedd som ett stöd för andra verksamheter som möter personer i risk för eller med konstaterad blodsmitta.

Här finns dokument riktade till allmänheten, samt informationsmaterial som kan lämnas ut till patienter och anhöriga.

Information om

- Hepatit B
- [Hepatit C](#)
- Hiv
- Smitta vid intravenöst missbru

Ansvar

- Vem gör vad och varför?

Provtagning

- Vilka bör provtas?
- Riskbedömning
- Vilka prover skall tas?
- Information inför provtagning
- Provsvar

Handläggning

- Hiv
- Hepatit B
- [Hepatit C](#)